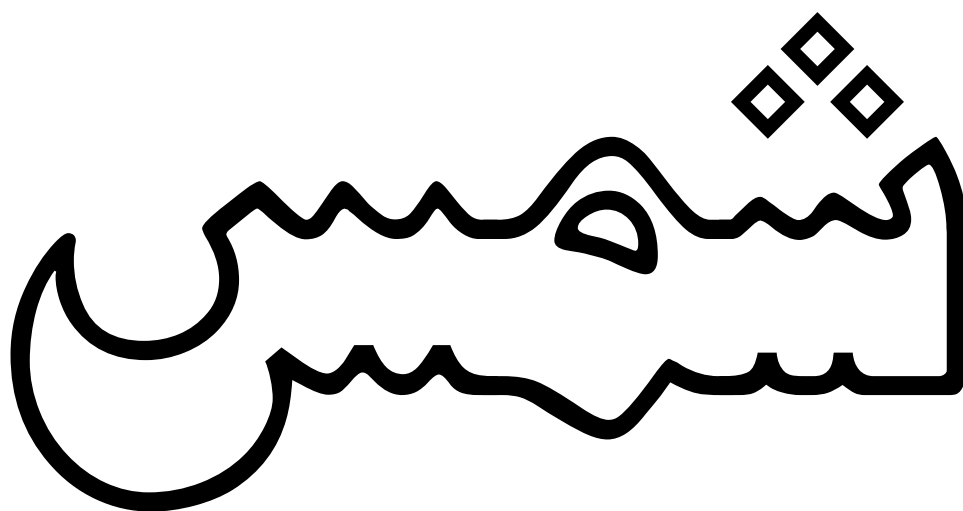

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۹۰۹

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۹۰۹، «شمس» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «شمس» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «شمس» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۹۰۹
ریشه	شمس
تعداد تکرار	۳۳
تعداد مشتقات	۶
تعداد ریشه مرتبط	۱۵۶

فهرست مشتقات

۱. الشَّمْسُ (۱۶) ۳. الشَّمْسِ (۶) ۵. شَمْسًا (۱)
۲. الشَّمْسِ (۷) ۴. بِالشَّمْسِ (۱) ۶. لِلشَّمْسِ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۲۸. کل (۶)	۹۶. عشر (۱)	۶۴. سخر (۱۰)	۳۲. حجج (۱)	۱. ابراهیم (۳)
۱۲۹. كهف (۱)	۹۷. عقل (۱)	۶۵. سرج (۱)	۳۳. حسب (۳)	۲. ابو (۲)
۱۳۰. كور (۳)	۹۸. علم (۵)	۶۶. سكن (۲)	۳۴. حسن (۱)	۳. اتی (۳)
۱۳۱. كوكب (۱)	۹۹. عمد (۱)	۶۷. سمو (۹)	۳۵. حقق (۳)	۴. اجل (۴)
۱۳۲. كون (۳)	۱۰۰. عمل (۲)	۶۸. سنو (۱)	۳۶. حمء (۱)	۵. احد (۱)
۱۳۳. كيف (۱)	۱۰۱. عين (۱)	۶۹. سوى (۲)	۳۷. حمد (۲)	۶. اخذ (۱)
۱۳۴. لعل (۲)	۱۰۲. غرب (۶)	۷۰. سئل (۱)	۳۸. حيي (۲)	۷. ارض (۴)
۱۳۵. لقی (۱)	۱۰۳. غسق (۱)	۷۱. شجر (۱)	۳۹. خير (۱)	۸. ارك (۱)
۱۳۶. لیل (۱۶)	۱۰۴. غشو (۱)	۷۲. شرق (۱)	۴۰. خلق (۸)	۹. افك (۱)
۱۳۷. مدد (۱)	۱۰۵. غشی (۱)	۷۳. شرک (۱)	۴۱. دبب (۱)	۱۰. افل (۱)
۱۳۸. ملك (۳)	۱۰۶. غفر (۱)	۷۴. شطن (۱)	۴۲. دبر (۱)	۱۱. الله (۱۹)
۱۳۹. موت (۲)	۱۰۷. غیر (۱)	۷۵. شمس (۲)	۴۳. درك (۱)	۱۲. اله (۱۹)
۱۴۰. نجم (۳)	۱۰۸. فجر (۲)	۷۶. شمل (۱)	۴۴. دعو (۱)	۱۳. امر (۴)
۱۴۱. نزل (۱)	۱۰۹. فجو (۱)	۷۷. شهد (۱)	۴۵. دلک (۱)	۱۴. انس (۱)
۱۴۲. نهر (۱۴)	۱۱۰. فصل (۲)	۷۸. شیء (۲)	۴۶. دلل (۱)	۱۵. انن (۱۰)
۱۴۳. نور (۲)	۱۱۱. فعل (۱)	۷۹. صبح (۱)	۴۷. دون (۳)	۱۶. انی (۱)
۱۴۴. هدی (۴)	۱۱۲. فلق (۱)	۸۰. صبر (۲)	۴۸. دئب (۱)	۱۷. اوی (۶)
۱۴۵. هون (۱)	۱۱۳. فلک (۲)	۸۱. صد (۱)	۴۹. ذات (۲)	۱۸. ائی (۶)
۱۴۶. وجد (۵)	۱۱۴. قبل (۴)	۸۲. صلو (۱)	۵۰. ربب (۱۰)	۱۹. ابی (۸)
۱۴۷. وحد (۱)	۱۱۵. قدر (۳)	۸۳. ضحو (۱)	۵۱. رشد (۱)	۲۰. برء (۱)
۱۴۸. وسم (۴)	۱۱۶. قرء (۲)	۸۴. ضلل (۱)	۵۲. رضو (۱)	۲۱. برک (۱)
۱۴۹. وكء (۱)	۱۱۷. قرر (۱)	۸۵. ضوء (۱)	۵۳. رفع (۱)	۲۲. بزغ (۱)
۱۵۰. ولج (۴)	۱۱۸. قرض (۱)	۸۶. طرف (۱)	۵۴. رئی (۱۰)	۲۳. بغی (۱)
۱۵۱. وله (۱۹)	۱۱۹. قرنین (۱)	۸۷. طلب (۱)	۵۵. زمهر (۱)	۲۴. بلغ (۲)
۱۵۲. ولی (۱)	۱۲۰. قطمر (۱)	۸۸. طلع (۵)	۵۶. زور (۱)	۲۵. بهت (۱)
۱۵۳. یقن (۱)	۱۲۱. قمر (۲۱)	۸۹. ظلل (۱)	۵۷. زین (۱)	۲۶. جبل (۱)
۱۵۴. یمن (۱)	۱۲۲. قول (۱۰)	۹۰. ظلم (۱)	۵۸. سبج (۵)	۲۷. جری (۵)
۱۵۵. یوسف (۱)	۱۲۳. قوم (۸)	۹۱. عبد (۲)	۵۹. سبق (۱)	۲۸. جعل (۷)
۱۵۶. یوم (۱)	۱۲۴. کبر (۱)	۹۲. عدد (۱)	۶۰. سبل (۱)	۲۹. جمع (۱)
	۱۲۵. کثر (۲)	۹۳. عذب (۲)	۶۱. ستت (۱)	۳۰. حتی (۲)
	۱۲۶. کرم (۱)	۹۴. عرش (۲)	۶۲. ستر (۱)	۳۱. حثث (۱)
	۱۲۷. کفر (۱)	۹۵. عزز (۳)	۶۳. سجد (۷)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۵۸} أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ
۲. {الأنعام - ۷۸} فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَارِغَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ
۳. {الأنعام - ۹۶} قَالُوا لِلَّهِ إِضْبَاحٌ وَجَعَلَ اللَّيْلُ سَكَنًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ
۴. {الأعراف - ۵۴} إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ
۵. {يونس - ۵} هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
۶. {يوسف - ۴} إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ
۷. {الرعد - ۲} اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ
۸. {إبراهيم - ۳۳} وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
۹. {النحل - ۱۲} وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۱۰. {الإسراء - ۷۸} أَوَمِنَ الصَّلَاةِ لِلذُّلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى عَسَاقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنِ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا
۱۱. {الكهف - ۱۷} وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشَّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا
۱۲. {الكهف - ۸۶} حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْتَ تُعَذِّبُ وَإِنَّمَا أَنْتَ تُتَخَذُ فِيهِمْ حُسْنًا
۱۳. {الكهف - ۹۰} حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطَّلِعُ عَلَى قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيلًا
۱۴. {طه - ۱۳} فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ
۱۵. {الأنبياء - ۳۳} وَالَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ
۱۶. {الحج - ۱۸} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ
۱۷. {الفرقان - ۴۵} أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظَّلَّ وَ لَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
۱۸. {النمل - ۲۴} وَجَدْتَهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَرَبُّهُمْ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ قَصَدَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ
۱۹. {العنكبوت - ۶۱} وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ
۲۰. {القمان - ۲۹} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
۲۱. {فاطر - ۱۳} يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمُ اللَّهُ الْمَلِكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْعِيرٍ
۲۲. {يس - ۳۸} وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۲۳. {یس - ۴۰} لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ
۲۴. {الزمر - ۵} خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى
أَلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَّارُ
۲۵. {فصلت - ۳۷} وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِتَاءَ تَعْبُدُونَ
۲۶. {فصلت - ۳۷} وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِتَاءَ تَعْبُدُونَ
۲۷. {ق - ۳۹} فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ
۲۸. {الرحمن - ۵} الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ مُجْسَبَانِ
۲۹. {نوح - ۱۶} وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا
۳۰. {القيامة - ۹} وَجَمَعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
۳۱. {الإنسان - ۱۳} مُتَكَيِّبِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا
۳۲. {التكوير - ۱} إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ
۳۳. {الشمس - ۱} وَالشَّمْسُ وَضَحَاهَا